

Bruksela, dnia 24 września 2010 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 65/2010

SESJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO **Strasburg, 20-23 września 2010 r.**

Podczas sesji Parlamentu Europejskiego, która odbyła się w dniach 20-23 września br. w Strasburgu, omawiane były następujące tematy i poczyniono następujące ustalenia:

1. INSTYTUCJE – Herman Van Rompuy przedstawia konkluzje Rady Europejskiej

Stosunki zewnętrzne, zarządzanie gospodarcze oraz Romowie to główne punkty debaty na temat wyników szczytu UE z 16 września przeprowadzonej między posłami do PE i przewodniczącym Rady Europejskiej Hermanem Van Rompuyem. Po raz pierwszy Herman Van Rompuy zdał sprawozdanie posłom do PE w Strasburgu.

W trakcie debaty w dniu 22 września H. Van Rompuy powiedział, że posiedzenie Rady poświęcone było głównie polityce zagranicznej. 27 szefów państw omówiło zbliżające się międzynarodowe spotkania na szczycie oraz stosunki ze strategicznymi partnerami. To dopiero początek, ale Traktat z Lizbony daje UE możliwość wypowiedziania się „nie tylko w imieniu Brukseli, ale w imieniu 27 państw”, powiedział.

Wiceprzewodniczący Komisji **Maroš Šefčovič** podkreślił, jak ważne jest, aby UE wypowiedzała się na arenie międzynarodowej jednym głosem.

H. Van Rompuy powiedział, że grupa zadaniowa ds. zarządzania gospodarczego prowadzi prace nad nowymi ramami nadzoru makroekonomicznego i wzmocnieniem krajowych ram fiskalnych i dodał, że jej sprawozdanie końcowe zostanie przedstawione na październikowym posiedzeniu Rady. Pod koniec września Komisja przedłoży wnioski legislacyjne.

Poruszając problem Romów, H. Van Rompuy stwierdził, że państwa członkowskie mają prawo do utrzymywania praworządności na swoim terytorium, natomiast Komisja ma prawo i obowiązek prowadzenia dochodzeń mających na celu zapewnienie stosowania prawa europejskiego.

W imieniu centroprawicowej PPE **Joseph Daul** powiedział, że szanuje prawo Komisji do interwencji i dbania o właściwe wdrażanie prawa europejskiego, ubolewa jednak nad językiem dyskusji. Podkreślił, że ważne jest, by państwa członkowskie starały się integrować mniejszości, a mniejszości wykazywały wolę integracji.

Szef liberalnej grupy ALDE **Guy Verhofstadt** wyraził uznanie dla działań Komisji. „Wartości są równie ważne jak zasady rynkowe. Ważne jest, aby każdy widział, że Komisja traktuje jednakowo wszystkie państwa członkowskie, niezależnie od ich wielkości.” W imieniu Zielonych **Rebecca Harms** wyraziła zaniepokojenie, że populistyczni przywódcy rozwiązują „problemy wewnętrzne za pomocą ksenofobicznej polityki”.

Jednak **Timothy Kirkhope** z grupy ECR stwierdził, że niedawny atak Komisji na Francję w związku z kwestią romską nie był korzystny dla jedności europejskiej oraz zaapelował do wszystkich zaangażowanych stron o konstruktywny wkład w dyskusję na temat Romów.

Poruszając kwestię polityki zagranicznej, **Martin Schulz** z grupy socjalistów powiedział, że o jednolitych działaniach i podejściu UE w stosunkach międzynarodowych można mówić jedynie wtedy, gdy są one spójne z polityką krajową. PE apeluje o stosowanie metody wspólnotowej do rozwiązywania problemów, powiedział. J. Daul stwierdził, że „jedynym sposobem zyskania szacunku i zrozumienia na świecie jest prowadzenie skoordynowanej i zdecydowanej polityki zagranicznej”.

Patrick Le Hyaric z grupy GUE/NGL ostro skrytykował konkluzje Rady Europejskiej i wezwał do konkretnych i specjalnych działań na rzecz zwalczania ubóstwa, bezrobocia, głodu i zmian klimatu. „Mówicie o ambicjach i wolnym handlu. Chcicie zrównać nasze standardy z USA i bardziej zaangażować się w NATO. Prowadzi to do zniszczenia Europy”, powiedział.

Niki Tzavela, występując w imieniu grupy EFD, skoncentrowała się na stosunkach z Chinami. Posiadają one rezerwy w wysokości 2,4 bln USD i poszukują możliwości inwestowania w Europie, mogłoby to być zatem bardzo interesujące partnerstwo, powiedziała, pytając, w jaki sposób na szczycie w przyszłym miesiącu sprawy te zostaną zestawione z kwestiami praw człowieka.

Odnosząc się do zarządzania gospodarczego, Guy Verhofstadt powiedział, że „nie ma czasu do stracenia (...) trzeba jak najszybciej przedłożyć pakiet (aktów prawnych)”. Stwierdził, że musi on zawierać skuteczne sankcje o charakterze progresywnym. R. Harms dodała jednak, że Komisja „nie powinna skupiać się jedynie na sankcjach”.

2. SPRAWY GOSPODARCZE I WALUTOWE - Nowa architektura nadzoru finansowego

Rok po rozpoczęciu starań o nadanie nowego kształtu europejskiej strukturze nadzoru finansowego Parlament Europejski formalnie zatwierdził porozumienie, które od 2011 roku wprowadzi diametralne zmiany w sposobie monitorowania sektora bankowego, rynku papierów wartościowych i ubezpieczeń.

Powołane zostaną trzy nowe instytucje nadzorcze, których kompetencje wykraczać będą dalece poza doradczą naturę obecnych komitetów nadzorczych. Zadaniem czwartego organu, Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego (ang. ESRB), będzie uważne obserwowanie sytuacji rynkowej i ostrzeżenie w przypadku narastającego ryzyka w europejskiej gospodarce.

• Głębokie reformy, czy kosmetyczne poprawki?

Niektóre państwa członkowskie, szczególnie te, w których mieszczą się duże centra finansowe, opowiadały się za ograniczoną reformą systemu. To doprowadziło do zawężenia zakresu propozycji legislacyjnych przedstawionych przez Komisję Europejską, na co nie zgadzał się Parlament. Posłowie-sprawozdawcy od początku opowiadali się za głębszymi zmianami, które wprowadziłyby do systemu organy nadzorcze z realnymi kompetencjami. Nowe struktury będą miały wystarczającą siłę, aby rozstrzygać spory między krajowymi organami nadzoru rynku finansowego i tymczasowo wstrzymywać oferowanie ryzykownych produktów finansowych. Jeśli krajowy organ zaniecha działań, jego europejski odpowiednik, w przypadku naruszania unijnego prawa, będzie mógł wydawać decyzje bezpośrednio dotyczące krajowych instytucji finansowych, na przykład banków.

Podobnie w przypadku, kiedy nie uda się osiągnąć porozumienia w sporze między instytucjami nadzorczymi państw członkowskich. Europejski organ nadzorczy będzie

mógł wydać wiążące decyzje odnoszące się do konkretnych instytucji w państwie członkowskim. W rolę mediatora w sporze organ europejski będzie mógł wchodzić z własnej inicjatywy, nie czekając, aż zwróci się o to organ krajowy.

Organ europejski będzie także nadzorował sposób wykonywania instrukcji przekazanych organowi krajowemu, a jeśli ten nie będzie realizował ich właściwie, organ europejski może bezpośrednio zażądać od instytucji finansowej w kraju członkowskim (np. banku, funduszu inwestycyjnego) podjęcia działań, które zapobiegną dalszemu naruszaniu unijnych zasad.

- **Ochrona konsumenta podstawowym celem**

W świecie coraz bardziej wyszukanych usług finansowych posłowie skutecznie przekonywali do tego, aby istotą funkcjonowania nowych organów nadzorczych była ochrona klientów. Organy nadzorcze będą mogły dokładnie przyglądać się niektórym rodzajom instytucji finansowych, lub pewnym produktom lub usługom oferowanym przez rynek i oceniać ich stopień ryzyka, aby w porę uruchomić mechanizmy ostrzegawcze.

W niektórych przypadkach, organ europejski będzie mógł tymczasowo wstrzymać oferowanie ryzykownych produktów finansowych i zwrócić się od Komisji Europejskiej o przygotowanie prawnych rozwiązań, które trwale zakazą stosowania tych produktów lub usług, albo podejmowania ryzykownych działań.

- **Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego**

Zadaniem tego organu będzie uważne obserwowanie sytuacji rynkowej i ostrzeganie w przypadku narastającego ryzyka. W tym celu opracowane zostaną jednolite wskaźniki ratingowe, które umożliwią ocenę ryzyka produktów oferowanych przez ponadnarodowe instytucje finansowe. Różne poziomy ryzyka oznaczane będą odpowiednimi kolorami, którymi Rada będzie się posługiwać w rekomendacjach i ocenach narastającego ryzyka rynkowego.

- **Rola Parlamentu Europejskiego**

Posłom udało się także zwiększyć demokratyczną kontrolę nad nowym systemem nadzoru. Parlament Europejski będzie mógł zablokować nominacje na stanowiska zarządcze w organach nadzorczych i będzie współpracował przy opracowywaniu standardów technicznych oraz przepisów wdrażających.

Przepisy przewidują, że Komisja Europejska, europejskie organy nadzorcze oraz Rada ds. Ryzyka Systemowego będą mogły zwrócić się do Rady UE z wnioskiem o

ogłoszenie sytuacji zagrożenia (emergency). Parlament także będzie mógł zwrócić się do Rady o ogłoszenie stanu zagrożenia w formie rezolucji lub interpelacji, podobnie jak robi to w każdej innej sprawie.

3. ZDROWIE PUBLICZNE - Wzmocniony nadzór nad bezpieczeństwem leków

Parlament Europejski przyjął propozycje legislacyjne, które wzmocniają bezpieczeństwo pacjentów i zapewnią im prawo do lepszej informacji o zastosowaniach leku i jego możliwych działaniach ubocznych. W internecie powstaną portale informacyjne o lekach i ich działaniu. Z informacjami o niepożądanych skutkach zażywania leków pacjenci będą mogli zwracać się nie tylko do lekarzy i stowarzyszeń pacjentów, ale bezpośrednio do właściwych organów krajowych.

- **Portale informacyjne i zgłaszanie niepożądanych reakcji na lek**

Nowe rozwiązania przewidują tworzenie portali informacyjnych zarówno na poziomie europejskim jak i krajowym, za pośrednictwem których rozpowszechniane będą informacje o produktach leczniczych i dowiedzionych działaniach ubocznych. Portale krajowe będą połączone z portalem europejskim i będą musiały zawierać opis charakterystyki każdego produktu, ulotkę informacyjną i jego ocenę wpływu. Na portalach, ale także w ulotkach, powinny znaleźć się wskazówki, w jaki sposób pacjent może zgłosić uwagi o zaobserwowanych niepożądanych reakcjach na dany lek.

- **Specjalne oznaczenia intensywnie monitorowanych leków**

Niektóre produkty lecznicze (na przykład lekarstwa zawierające nową substancję czynną) będą dopuszczane do obrotu z zastrzeżeniem, że podlegają one intensywnemu monitorowaniu. Takie produkty będą oznaczone w przyszłości specjalnym czarnym symbolem umieszczanym na opakowaniu wraz ze stosowną adnotacją. Wykaz produktów leczniczych stosowanych u ludzi, podlegających intensywnemu monitorowaniu będzie także publikowany na krajowych portalach informacyjnych.

- **Eudravigilance: baza danych o lekach**

Europejska Agencja Leków, we współpracy z państwami członkowskimi i Komisją, uruchomi bazę i sieć przetwarzania danych, gdzie będzie gromadzić i porównywać informacje w ramach nadzoru farmakologicznego, dotyczące produktów leczniczych dopuszczonych do obrotu w UE. Baza danych "Eudravigilance" zawierać będzie

informacje o skutkach ubocznych występujących u ludzi, wynikających z normalnego stosowania produktu, ale także z przedawkowania, stosowania niezgodnie z przeznaczeniem, nadużywania, błędnego stosowania leku.

Komisja po dwóch latach przedstawi sprawozdanie, w którym zaproponuje jak jeszcze bardziej ulepszyć informowanie pacjentów, w tym jak informować o charakterystyce produktu w ulotkach informacyjnych dołączanych do opakowania leku.

Nowe uregulowania prawne zaczną obowiązywać 18 miesięcy po ich opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym UE.

4. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE - Handel elektroniczny: Europejski znak zaufania

Internet to najszybciej rosnący rynek transakcji detalicznych, ale tylko jedna trzecia nabywców rozważa możliwość zakupu towaru zagranicą. Parlament Europejski przyjął sprawozdanie, w którym popiera propozycje zmierzające do zwiększenia wymiany międzynarodowej w handlu elektronicznym i zapewnienia poczucia bezpieczeństwa takich transakcji nabywcom.

Parlament jest przekonany, że zaufanie konsumentów można rozwijać poprzez usuwanie przeszkód w handlu elektronicznym, jednocześnie zachowując najwyższy poziom ochrony konsumenta. Może temu służyć europejski znak zaufania gwarantujący wiarygodność i jakość produktów znajdujących się na transgranicznym rynku elektronicznym. Dlatego, zdaniem posłów, Komisja powinna utworzyć europejski znak zaufania opierający się na jasnych, przejrzystych i podlegających kontroli zasadach, który byłby wprowadzony równoległe ze znakami zaufania obowiązującymi już w państwach członkowskich.

Częstą przeszkodą w rozwoju transgranicznego handlu internetowego jest postawa niektórych dostawców odmawiających obsługi transakcji od klientów z innych krajów. Parlament ubolewa nad faktem, że w kilku państwach ciągle jeszcze nie wdrożono w pełni dyrektywy usługowej i wzywa Komisję i państwa członkowskie do położenia kresu dyskryminacji konsumentów ze względu na adres elektroniczny lub miejsce zamieszkania.

Posłowie uważają, że nabywca powinien znać tożsamość i dane kontaktowe sprzedawcy. Parlament zachęca do opracowania bezpiecznego i innowacyjnego sposobu dokonywania płatności on-line, który zapewni konsumentowi swobodę decyzji i możliwość wyboru formy płatności, nie będzie nakładał podatków

utrudniających lub ograniczających ten wybór oraz zapewni ochronę danych osobowych konsumenta.

Przyjęte we wtorek sprawozdanie w sprawie pełnego ukształtowania rynku wewnętrznego w handlu elektronicznym stanowi odpowiedź Parlamentu na dokument roboczy Komisji Europejskiej z marca 2010 roku i zawiera zalecenia dla dalszych działań Komisji.

"Handel elektroniczny niesie wielki potencjał dla poprawy konkurencyjności europejskiej gospodarki i rozwoju jednolitego rynku. Otwiera także korzystne możliwości dla klientów i przedsiębiorców w dobie kryzysu gospodarczego. Dlatego tak ważne jest, aby liderzy Unii Europejskiej zapewnili skuteczne wdrożenie zapisów usuwających ostatnie bariery w handlu elektronicznym i aby obywatele i przedsiębiorcy mogli w pełni wykorzystać jego potencjał", to słowa autora sprawozdania **Pablo Ariasa Echeverria** (EPP, Hiszpania) przed głosowaniem.

Komisja pracuje nad nową dyrektywą w sprawie praw konsumentów oraz zobowiązała się do przedstawienia do 2012 roku kodeksu praw w transakcjach elektronicznych.

5. ŚRODOWISKO - Produkty biobójcze: poprawa bezpieczeństwa zdrowia ludzi i ochrony środowiska

Każdy środek przeciwko szkodnikom, czy do zwalczania bakterii w wodzie, czy ślimaków w przydomowym ogródku, musi uzyskać stosowny certyfikat zanim zostanie wprowadzony do obrotu na terenie UE. Wymagania prawne regulujące sprzedaż i stosowanie środków biobójczych zostaną poddane nowelizacji, która przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa zdrowia ludzi i ochrony środowiska naturalnego. Dla producentów oznaczać będzie także uproszczenie procedur rejestracyjnych.

Celem nowego rozporządzenia jest nowelizacja przepisów regulujących stosowanie substancji chemicznych począwszy od środków owadobójczych po preparaty do uzdatniania wody. Pestycydy stosowane w rolnictwie podlegają odrębnej regulacji.

Głosując w środę w pierwszym czytaniu Parlament Europejski przyjął do rozporządzenia szereg poprawek, które teraz będą musiały zostać zatwierdzone przez Radę Ministrów UE.

- **Zakaz stosowania najbardziej toksycznych substancji**

Parlament przyjął poprawki wprowadzające zakaz stosowania najbardziej toksycznych substancji, które są rakotwórcze, mają szkodliwe działanie na płodność, lub zaburzające gospodarkę hormonalną. Także inne groźne substancje będą stopniowo zastępowane przez ich bezpieczniejsze odpowiedniki.

- **Wyjątki w wyjątkowych sytuacjach**

Nawet najbardziej toksyczne substancje są czasem niezbędne, aby chronić życie ludzi, zwierząt lub środowisko. Jedną z takich substancji jest difenakum - substancja wykorzystywana w trutkach na szczury, która wywołuje powolną śmierć i jest bardzo niebezpieczna dla innych organizmów żywych. Posłowie proponowali nałożenie pewnych ograniczeń także na tę substancję, jednak w głosowaniu poprawka ta nie zdobyła większości głosów.

- **Pozwolenie wspólnotowe**

Pozwolenie wspólnotowe na stosowanie środków biobójczych będzie wprowadzane stopniowo. Od 2013 roku objęte nim zostaną produkty niskiego ryzyka, a większość pozostałych od roku 2017.

- **Ograniczenie badań na zwierzętach**

Posłowie uważają, że niezbędne jest zminimalizowanie ilości badań przeprowadzanych na zwierzętach. Należy unikać powielania badań, dlatego w zamian za odpowiednie wynagrodzenie wnioskodawcy będą mogli dzielić się wynikami badań nad zwierzętami.

- **Nanomateriały**

Nanomateriały mają inne właściwości niż te same substancje nieoparte na nanotechnologii, dlatego posłowie chcą, aby badać ryzyko zastosowania produktów biobójczych zawierających tego rodzaju materiały.

6. ŚRODOWISKO - Zapobieganie klęskom żywiołowym i katastrofom spowodowanym działalnością człowieka

Zapewnienie odpowiedniego finansowania, ochrona lasów, zapobieganie pożarom i niedoborom wody a także zrównowazona pod względem środowiskowym i społecznym polityka rolna oraz utworzenie europejskiego systemem ubezpieczeń rolniczych – wszystko to, w opinii Parlamentu Europejskiego, jest niezbędne do zwalczania klęsk żywiołowych i katastrof spowodowanych działalnością człowieka.

W przyjętej rezolucji Parlament stwierdza, że przede wszystkim państwa członkowskie są odpowiedzialne za zapobieganie klęskom i katastrofom. Jednak podkreśla również znaczenie zmniejszania nierówności występujących między regionami i państwami członkowskimi w zakresie zdolności ochrony mieszkańców i mienia, w tym dziedzictwa kulturowego, poprzez wspieranie ich wysiłków na rzecz doskonalenia zapobiegania, zwłaszcza w regionach i państwach członkowskich szczególnie podatnych na ryzyko klęsk i katastrof.

Parlament zaznacza, że uwzględnić należy wszelkiego rodzaju klęski żywiołowe i katastrofy spowodowane przez człowieka, spośród których wymienić można między innymi następujące zagrożenia¹: powodzie, burze, susze, fale tsunami, trzęsienia ziemi, pożary lasów, ekstremalne temperatury, wybuchy wulkanów, lawiny, osunięcia gruntu, awarie technologiczne i przemysłowe, erozja gleby, skażenie podglebia i wód gruntowych, zanieczyszczenie mórz, jezior i rzek.

- **Kompleksowe podejście do zapobiegania klęskom i katastrofom**

Eurodeputowani podkreślają konieczność zastosowania kompleksowego, dynamicznego, rozsądnego i konsekwentnego podejścia do zapobiegania klęskom i katastrofom oraz nalegają, by szczególną uwagę zwrócić na regiony Europy najbardziej odizolowane, najslabiej zaludnione, górskie i przygraniczne, a także na regiony europejskie znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji gospodarczej. Parlament podkreśla konieczność uznania i należytego uwzględnienia przyrodniczych cech charakterystycznych i ograniczeń regionów odizolowanych, górskich, o niskiej gęstości zaludnienia, wyludniających się, jak również regionów oddalonych i najbardziej oddalonych, wysp i regionów, których sytuację pogarszają warunki przyrodnicze, a także regionów stojących wobec różnych zagrożeń. Parlament wzywa do zwrócenia na te regiony szczególnej uwagi w poszczególnych dostępnych instrumentach finansowych oraz do uelastycznienia warunków przekazywania tym regionom środków z Funduszu Solidarności.

Parlament podkreśla konieczność utworzenia właściwych finansowych ram zapobiegania klęskom i katastrofom, obejmujących odpowiednie środki finansowe na zapobieganie i przeciwdziałanie klęskom i katastrofom, umacniających i łączących takie istniejące instrumenty, jak polityka spójności, polityka rozwoju obszarów wiejskich, polityka regionalna, Fundusz Solidarności, siódmy program ramowy i programy Life+. W związku z tym zwraca się o uwzględnienie zapobiegania klęskom i katastrofom w perspektywie finansowej na lata 2014–2020. Ponadto, Parlament wzywa Komisję Europejską, by oceniła możliwość zaproponowania bardziej

¹ Podany wykaz klęsk żywiołowych i katastrof spowodowanych przez człowieka nie jest wyczerpujący; pełna lista może obejmować również inne rodzaje klęsk żywiołowych i katastrof spowodowanych przez człowieka, niewymienione w sprawozdaniu.

systematycznego dzielenia się dostępnymi zasobami w celu zwiększenia skuteczności mechanizmów zapobiegania w całej UE

- **Europejski system ubezpieczeń rolniczych i minimalnych rekompensat dla rolników**

Zasadniczym elementem skutecznego zapobiegania klęskom żywiołowym powinna być zrównoważona pod względem środowiskowym i społecznym polityka rolna, uwzględniająca konieczność wspierania i pobudzania zrównoważonej produkcji rolnej i rozwoju obszarów wiejskich w poszczególnych krajach i regionach. Parlament opowiada się za utworzeniem publicznego europejskiego systemu ubezpieczeń rolniczych w celu lepszego przeciwdziałania zagrożeniom i niestabilności dochodów rolników w związku z klęskami żywiołowymi oraz katastrofami spowodowanymi przez człowieka. System ten musi być ambitniejszy od obecnego modelu, by uniknąć mnogości różnych systemów ubezpieczeniowych w UE, powodującej ogromne dysproporcje dochodów rolników.

Ponadto, eurodeputowani wzywają do utworzenia systemu minimalnych rekompensat na wypadek klęsk żywiołowych i katastrof spowodowanych działalnością człowieka, dostępnego dla rolników we wszystkich państwach członkowskich.

Parlament wzywa Komisję i państwa członkowskie, by przy obliczaniu dopłat rolno-środowiskowych uwzględniały dodatkowe koszty ponoszone przez rolników w celu zastosowania środków zapobiegania pożarom (np. utrzymanie przecinek, usuwanie uschłych drzew, uprawa ziemi wzdłuż granicy działek itp.) oraz melioracji (oczyszczanie rowów melioracyjnych i kanałów).

- **Priorytetowe środki zapobiegania**

Parlament Europejski uważa, że szczególnym wsparciem UE dla państw członkowskich należy objąć między innymi następujące środki zapobiegania:

- a) opracowanie i przegląd przepisów dotyczących bezpieczeństwa budowli i użytkowania gruntów;
- b) działania zmierzające do naprawy sytuacji sprzyjających powstaniu zagrożenia: przywracanie naturalnego charakteru korytom rzek, odtwarzanie i ochrona dorzeczy, terenów podmokłych i związanych z nimi ekosystemów, monitorowanie erozji i powstawania osadów w ciekach wodnych, zwiększanie przepustowości mostów i dróg wodnych, oczyszczanie i ponowne zagospodarowywanie lasów, ponowne zalesianie, a także ochrona i obrona wybrzeży;

- c) ochrona i reorganizacja – przy udziale mieszkańców – obszarów zamieszkałych, zwłaszcza miejskich, szczególnie narażonych na określone rodzaje klęsk i katastrof;
- d) utrzymanie i kontrola bezpieczeństwa najważniejszych elementów istniejącej infrastruktury, ze szczególnym uwzględnieniem zapór, ropociągów, mostów drogowych i kolejowych, infrastruktury energetycznej, wodociągów, kanalizacji, systemów komunikacji i telekomunikacji;
- e) podtrzymywanie działalności rolniczej na obszarach wyludniających się i podatnych na ryzyko wystąpienia klęsk żywiołowych, sprzyjanie ponownemu podejmowaniu działalności przez człowieka poprzez tworzenie infrastruktury umożliwiającej mieszkańcom takich obszarów pozostanie na danym terenie.

- **Ochrona lasów i niedobory wody**

Parlament podkreśla, że zagrożenie pożarami lasów powinno być przedmiotem troski wszystkich państw członkowskich ze względu na znaczenie lasów z punktu widzenia produkcji drewna, utrzymania różnorodności biologicznej, zapobiegania powodziom, lawinom i erozji, zarządzania zasobami wód gruntowych i sekwestracji dwutlenku węgla.

W związku z tym wzywa Komisję do przedstawienia i wprowadzenia – we współpracy z państwami członkowskimi – wniosków legislacyjnych i inicjatyw w zakresie ochrony lasów i zapobiegania pożarom. Parlament uważa, że należy wspierać projekty dotyczące zalesiania i ponownego zalesiania z naciskiem na gatunki rodzime i lasy mieszane, z korzyścią dla różnorodności biologicznej i odporności na pożary, burze i choroby, a także projekty zrównoważonej zbiórki i wykorzystania odpadowej biomasy leśnej, stanowiącej odnawialne źródło energii.

Ponadto, ze względu na wzajemne powiązania między takimi zjawiskami, jak susze, pożary lasów i pustynnienie, Parlament zwraca się do Komisji o przedstawienie – na wzór dyrektywy w sprawie powodzi – wniosku w sprawie dyrektywy mającej wesprzeć przyjęcie polityki UE w sprawie niedoboru wody, susz i dostosowania do zmian klimatu.

Dodatkowo, ze względu na fakt, że wzniecanie pożarów oraz zwiększanie ich częstotliwości jest przestępstwem wobec środowiska naturalnego, Parlament zwraca się do Komisji o przeprowadzenie analizy i przedstawienie Radzie i Parlamentowi Europejskiemu metod stosowania środków przymusu mających zapobiegać zaniechaniom skutkującym pożarem oraz celowemu podpalaniu.

7. BUDŻET - PE domaga się elastyczności w budżecie na 2007-2013

Parlament domaga się możliwości łatwiejszego reagowania na obecne i przyszłe wyzwania, takie jak walka ze skutkami kryzysu, czy tworzenie europejskiej służby dyplomatycznej. Posłowie są zgodni, że obecne nadwyżki budżetowe praktycznie nie pozwalają na jakiegokolwiek przesunięcia środków pomiędzy poszczególnymi działami wydatków. Nowym zadaniom o znaczeniu priorytetowym nie przypisano właściwego wsparcia finansowego.

Po wejściu w życie Traktatu z Lizbony muszą zostać przyjęte zasady budżetowania na lata 2007-2013. Posłowie nie są zadowoleni z propozycji państw członkowskich, w której Rada zaproponowała jedynie niewielkie zmiany o charakterze technicznym. Przyjmując w środę okresowe sprawozdanie komisji budżetowej Parlament Europejski domaga się zmian, które umożliwią wypełnianie nowych zadań postawionych przed Parlamentem, ale także skuteczne realizowanie działań priorytetowych podejmowanych przez Unię Europejską.

„Propozycja Rady nie przewiduje środków koniecznych na działania w obszarach, których nie można było przewidzieć w 2006 roku, kiedy przyjmowano obecną perspektywę finansową. Najbardziej oczywiste z nich, to te zawarte w Traktacie z Lizbony, jak europejska służba dyplomatyczna, zmiany klimatyczne, energia, ochrona cywilna, sport i przestrzeń kosmiczna (projekt Galileo). Nawet jednak nie dodając finansowania tych nowych dziedzin priorytetowych, budżety roczne i tak trudno byłoby dopiąć bez zwiększenia istniejących marginesów finansowych”, twierdzi sprawozdawca **Reimer Böge** (EPP, Niemcy).

Parlament sugeruje, aby Rada i Komisja rozważyły przesunięcia środków w budżecie poprzez ustanowienie nowej hierarchii priorytetów. Obie instytucje powinny także zapoczątkować przegląd śródkresowy (zapowiadany na 2009 rok), który umożliwiłby rozpoczęcie faktycznej dyskusji o przyszłych kierunkach finansowania budżetowego.

8. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE - Piractwo w Internecie: Harmonizacja praw własności intelektualnej na poziomie UE

Naruszenia praw własności intelektualnej (PWI) stanowią rzeczywiste zagrożenie dla zdrowia i bezpieczeństwa konsumentów, ale także dla gospodarki i społeczeństwa w Unii Europejskiej. Z tego względu Parlament Europejski przyjął sprawozdanie autorstwa **Marielle Gallo** (EPP, Francja) nt. egzekwowania praw własności intelektualnej na rynku wewnętrznym. Sprawozdanie zostało przyjęte stosunkiem głosów 328 za, 245 przeciw, przy 81 głosach wstrzymujących się. Dwie alternatywne

rezolucje, zaproponowane wspólnie przez frakcje S&D, Zielonych i EUL/NGL oraz przez ALDE – zostały odrzucone.

W przyjętej rezolucji Parlament wzywa Komisję, żeby zaproponowała obszerną strategię na rzecz PWI, która usunęłaby przeszkody w tworzeniu jednolitego rynku w środowisku cyfrowym oraz dostosowałaby europejskie ramy regulacyjne w zakresie PWI do obecnych tendencji w społeczeństwie, a także do rozwoju technicznego.

Eurodeputowani podkreślają, że ogromny wzrost przypadków nieuprawnionej wymiany plików z utworami i zarejestrowanymi wykonaniami chronionymi prawami autorskimi stanowi coraz większy problem dla europejskiej gospodarki pod względem tworzenia nowych miejsc pracy i dochodów sektora twórczego, jak i dla rządów.

- **Harmonizacja praw własności intelektualnej i zezwolenia wieloterytorialne**

Parlament wzywa Komisję, żeby do końca 2010 r. pilnie przedstawiła obszerną strategię na rzecz PWI, w której poruszone zostaną wszelkie aspekty PWI, m.in. ich egzekwowanie, jak również ich promowanie, a w szczególności rola praw autorskich jako szansy, a nie przeszkody, umożliwiającej twórcom zarabianie na życie i rozpowszechnianie ich utworów oraz która usunęłaby przeszkody w tworzeniu jednolitego rynku w środowisku cyfrowym oraz dostosowałaby europejskie ramy regulacyjne w zakresie PWI do obecnych tendencji w społeczeństwie, a także do rozwoju technicznego.

Ponadto, Parlament wzywa Komisję, żeby przy uwzględnieniu szczególnych cech każdego sektora szeroko rozważyła metody ułatwienia przemysłowi dostępu do rynku cyfrowego bez granic geograficznych, pilnie przedstawiając rozwiązania w sprawie zezwoleń wieloterytorialnych przy znacznym popycie konsumentów, braku zharmonizowanego prawodawstwa dotyczącego praw autorskich oraz skutecznego i przejrzystego systemu zarządzania prawami, mogącego uzupełnić obecny rozwój usług, które są legalne i wychodzą naprzeciw zapotrzebowaniu konsumentów na powszechniejszy, stały i spersonalizowany dostęp do treści.

Parlament wzywa również Komisję, aby poddała przeglądowi kwestię transgranicznego zarządzania prawami i zmieniła obecną sytuację niepewności prawnej, będącą skutkiem zalecenia Komisji 2005/737/WE z dnia 18 października 2005 r. w sprawie transgranicznego zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, uwzględniając to, że prawa autorskie z natury mają charakter terytorialny z przyczyn kulturowych, związanych z tradycją i lingwistycznych, oraz zapewniając ogólnoeuropejski system zezwoleń, umożliwiający konsumentom najszerszy możliwy wybór treści, bez obciążania kosztami lokalnego repertuaru w Europie.

Ze względu na doświadczenia posiadaczy praw w niektórych państwach członkowskich, Parlament nie podziela pewności Komisji co do tego, że obecne środki cywilnoprawne w UE są wystarczająco skuteczne i zharmonizowane, żeby zapewnić właściwe funkcjonowanie rynku wewnętrznego. Dlatego nalega, żeby wszystkie zaangażowane podmioty, w tym dostawcy internetu, uczestniczyli w debacie z zainteresowanymi stronami, żeby znaleźć odpowiednie rozwiązania.

- **Kopia prywatna – wyjątek od PWI**

Parlament Europejski przypomina, że w dziedzinie kultury istnieje wyjątek od PWI w postaci „kopii prywatnej”. Z tego względu wzywa do przyjęcia precyzyjnych przepisów, które zagwarantują, że konsument będący osobą prywatną, który na podstawie oryginalnych produktów objętych prawami własności intelektualnej stworzył na własne potrzeby kopie tych produktów, nie byłby zobowiązany do przedstawienia dowodów zgodnego z prawem kopiowania. Ciężar dowodowy będzie w takim przypadku spoczywał na osobie, w której interesie leży udowodnienie ewentualnego złamania praw własności intelektualnej.

- **Wielostronna umowa handlowa dotycząca zwalczania obrotu towarami podrobionymi**

Parlament wzywa Komisję, żeby zadbała, aby jej starania na rzecz dalszego prowadzenia negocjacji w sprawie wielostronnej umowy handlowej dotyczącej zwalczania obrotu towarami podrobionymi (ACTA), mającej na celu poprawę skuteczności systemu egzekwowania PWI przeciwko podrabianiu, były kontynuowane z pełnym uwzględnieniem stanowiska Parlamentu, wyrażonego przede wszystkim w jego rezolucji z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie wpływu procedury podrabiania na handel międzynarodowy, oraz wzywa ją, żeby w pełni powiadamiała Parlament o postępach i wynikach negocjacji oraz żeby dopilnowała, by przepisy ACTA pozostawały w pełnej zgodności ze wspólnotowym dorobkiem prawnym w sprawie PWI i prawami podstawowymi.

- **Zwalczanie naruszeń praw własności intelektualnej poza UE**

Eurodeputowani popierają fakt, że Komisja kontynuuje i wzmacnia inicjatywę dotyczące współpracy dwustronnej, m.in. „dialog o własności intelektualnej” z krajami trzecimi i projekty dotyczące pomocy technicznej. Zauważają, że największym wyzwaniem dla rynku wewnętrznego jest zwalczanie naruszeń praw własności intelektualnej na zewnętrznych granicach UE i w krajach trzecich. Dlatego wzywają Komisję do stworzenia w krajach trzecich (zwłaszcza w Indiach i Rosji) większej liczby ośrodków informacji na temat własności intelektualnej w celu umożliwienia europejskim przedsiębiorcom bardziej aktywnego egzekwowania

przysługujących im praw własności intelektualnej oraz zwalczania naruszeń tych praw w krajach trzecich i przeciwdziałania wprowadzaniu na rynek wewnętrzny podrabianych towarów wytwarzanych w tych krajach trzecich.

- **Niezależna ocena przed zaproponowaniem nowego wniosku legislacyjnego**

Parlament podkreśla, że dane dotyczące naruszeń PWI są niespójne, niekompletne, niewystarczające i rozproszone. Z tego względu, przed zaproponowaniem dodatkowego wniosku legislacyjnego, konieczna jest obiektywna, niezależna ocena skutków.

9. PRAWA CZŁOWIEKA – Położyć kres okrucieństwom i bezkarności w Demokratycznej Republice Konga

Podczas debaty w dniu 22 września posłowie do PE stwierdzili, że musi nadejść kres kultury bezkarności, okrucieństw i przemocy wobec ludności cywilnej oraz grabieży zasobów naturalnych w Demokratycznej Republice Konga (DRK). Debata ta poprzedziła publikację przewidzianego na 1 października projektu sprawozdania ONZ dokumentującego najgorsze przypadki łamania praw człowieka, które miały miejsce w tym kraju w latach 1993-2003.

Od roku 1998 **zginęło** ponad **5,4 mln osób**, a przemoc we wschodniej części DRK nadal się szerzy. Co więcej, gwałt jest tu stosowany jako broń wojenna przez rebeliantów, żołnierzy armii kongolijskiej oraz cywili. ONZ szacuje, że od początku wojny ponad 10 lat temu **zgwałcono** ponad **200 000 kobiet**.

Pomimo licznych bogactw naturalnych, takich jak minerały i lasy, DRK jest jednym z najbiedniejszych krajów świata – 80% tamtejszej ludności żyje w ubóstwie.

- **Kres kultury bezkarności**

Posłowie do PE wyrazili zaniepokojenie faktem, że popełniane przestępstwa uchodzą bezkarnie i wezwali do położenia kresu tej sytuacji. Padły słowa krytyki w stosunku do biernego zachowania oddziałów ONZ.

Polski eurodeputowany **Filip Kaczmarek** (EPP) powiedział, że „55% gwałtów popełnianych na świecie ma miejsce we wschodnim Kongu”. Dodał, że ONZ robi zbyt mało, by położyć kres tej sytuacji. „Ta kultura bezkarności musi się skończyć raz na zawsze”.

Belgijska socjalistka **Veronique De Keyser** stwierdziła, że dostępne są wszystkie instrumenty niezbędne do zaradzenia tej sytuacji, w tym misje międzynarodowe, pomoc finansowa i propozycje reformy sił zbrojnych, a mimo to bezkarność nadal trwa.

Luksemburski przedstawiciel liberałów **Charles Goerens** powiedział, że „musi nadejść odzew ze strony DRK, Unii Afrykańskiej, ONZ i wspólnoty międzynarodowej”.

- **Zasoby naturalne**

W odniesieniu do zasobów naturalnych DRK belgijska przedstawiciel partii Zielonych **Isabelle Durant** stwierdziła, że „grabież zasobów naturalnych pozostaje w dużej mierze bezkarna”. Holenderski poseł **Bastiaan Belder** (EFD) dodał, że „przestępstwa popełniane są dokładnie tam, gdzie znajdują się największe bogactwa gospodarcze Konga”.

Brytyjski konserwatysta **Charles Tannock** wezwał do zastosowania procesu Kimberley, dzięki któremu odnoszone są „ogromne sukcesy w ograniczaniu handlu krwawymi diamentami i diamentami pochodzącymi z regionów ogarniętych konfliktami, w stosunku do innych kluczowych zasobów naturalnych Afryki. Zjawisko łamania praw człowieka w Afryce, które jest niestety zbyt powszechne, często ma związek z rywalizacją o kontrolę nad zasobami naturalnymi”.

Podczas posiedzenia plenarnego w Brukseli w dniach 6-7 października Parlament przeprowadzi głosowanie nad rezolucją w sprawie DKR.

- **Demokratyczna Republika Konga – podstawowe informacje**

- Belgijska kolonia od roku 1908 aż do uzyskania niepodległości w 1960 r.
- Powierzchnia: 2 344 858 km²
- Stolica: Kinszasa
- Ludność: 68 692 542
- Średnia długość życia: 54
- HIV/AIDS: 1,1 MLN osób
- Analfabetyzm: 67% populacji
- Zasoby naturalne: kobalt, miedź, niob, ropa naftowa, diamenty (diamenty przemysłowe i kamienie szlachetne), złoto, srebro, cynk, cyna, uran, węgiel, energia wodna

10. PRAWA CZŁOWIEKA - Grupy polityczne Parlamentu Europejskiego zgłosiły kandydatów do tegorocznej Nagrody im. Sacharowa

Grupy polityczne działające w Parlamencie Europejskim zgłosiły dziewięciu kandydatów do tegorocznej Nagrody na Rzecz Wolności Myśli im. Andrieja Sacharowa. Nagroda jest przyznawana każdego roku osobom o wyjątkowych dokonaniach w walce z nietolerancją, fanatyzmem i prześladowaniami. Podobnie jak Andriej Sacharow, laureaci nagrody dają świadectwo odwagi w obronie praw człowieka i wolności słowa.

- **Tegorocznymi nominowanymi to (w kolejności alfabetycznej):**

Access - ruch społecznościowy pomagający chronić obrońców praw człowieka oraz komunikację za pomocą środków elektronicznych. Umożliwia dostęp do informacji cenzurowanych przez represyjne reżimy. Kandydatura zgłoszona przez Porozumienie Liberalistów i Demokratów na rzecz Europy.

Haytham Al-Maleh - syryjski prawnik walczący o przestrzeganie praw człowieka. Skazany na 3 lata więzienia w procesie, który zdaniem międzynarodowych organizacji obrony praw człowieka nie spełniał standardów. Zgłoszony przez Heidi Hautalę i 44 innych europarlamentarzystów.

Breaking the Silence - izraelska organizacja pozarządowa utworzona przez żołnierzy i weteranów. Zajmuje się zbieraniem zeznań żołnierzy o ich służbie wojskowej na Zachodnim Brzegu, w Strefie Gazy i wschodniej Jerozolimie podczas drugiej Intifady. Nominowana przez grupę Zielonych/Wolny Sojusz Europejski oraz frakcję Zjednoczonej Lewicy Europejskiej/Nordyckiej Zielonej Lewicy.

Guillermo Fariñas - kubański psycholog, dziennikarz oraz dysydent. 23 razy ogłaszał strajk głodowy w proteście przeciwko reżimowi na Kubie. Nominowany przez grupę Europejskiej Partii Ludowej oraz grupę Europejskich Konserwatystów i Reformatorów, Edvarda Kožušníka i 91 innych posłów.

Aminetu Haidar - walczy o prawa człowieka, popiera niepodległość Sahary Zachodniej. Przez niektórych nazywana "Sahrawi Gandhi", ponieważ jest znana z pokojowych protestów. Nominowana przez Norberta Neusera, Willy Meyera, Raüla Romeva i Rueda oraz innych 40 posłów.

Dawit Issak - dziennikarz urodzony w Erytrei, posiadający szwedzkie obywatelstwo, jest więźniem politycznym od 2010 roku. Parlament Europejski wielokrotnie apelował o jego uwolnienie. Nominowany przez Olle Schmidta, Cecilję Wikström, Marit Paulsen, Lenę Ek i innych 37 posłów.

Birtukan Mideksa - etiopska polityk, była sędzia i lider partii opozycyjnej. W grudniu 2008 roku została po raz kolejny aresztowana i skazana na dożywocie. Otwarcie mówi o chęci kontynuacji pokojowej walki o demokrację, przestrzeganie praw człowieka i rządu prawa. Nominowana przez Postępowy Sojusz Socjalistów i Demokratów w Parlamencie Europejskim.

Ojciec Tadeusz Nguyễn Văn Ly - ksiądz, jeden z czołowych dysydentów wietnamskich, uczestniczący w ruchach demokratycznych. Za domniemaną działalność antyrządową, skazany na karę 15 lat pozbawienia wolności. Nominowany przez Europejskich Konserwatystów i Reformatorów.

Open Doors - chrześcijańska misja pomagająca prześladowanym chrześcijanom, w krajach gdzie stanowią mniejszość. Obecnie organizacja działa w ponad 45 krajach. Nominowana przez Europejskich Konserwatystów i Reformatorów.

- **Kalendarium**

Kandydatury zostaną zaprezentowane 5 października na wspólnym spotkaniu Komisji Spraw Zagranicznych, Komisji Rozwoju i podkomisji Praw Człowieka Parlamentu Europejskiego.

Głosowanie, w którym zostaną wyłonieni trzej finaliści odbędzie się 18 października.

Laureat tegorocznej Nagrody im. Sacharowa zostanie wybrany przez Konferencję Przewodniczących PE 21 października w Strasburgu i zaproszony na ceremonię wręczenia Nagrody 15 grudnia, także w Strasburgu.

Opracowała:
dr Magdalena Skulimowska²

² Na podstawie informacji prasowych Parlamentu Europejskiego i debat podczas sesji w Strasburgu.